

FOAIE

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 26.

Luni, 26. Junie.

1844.

КЪТЕВА РЕФЛЕКСИ АСЪПРА ПОЕЗИИ НОАСТРЕ.

Къ поезіи аъ фъкът дичепътел тоате нациле Европа, врѣнд а'ши кълтѣва лимба, де кѣтва аъ превъзвѣтѣ, къ ачева есте капавимъ де врео кълтъръ. Ачеста есте зп адевър атѣт де кїар, дѣкѣт пѣ възѣ тревъинѣ де а дѣшира асемпле пептръ лѣмѣрїеа лѣи. Кѣмкъ лимба ромънеаскъ шї пѣлѣ акѣм аъ дат семне, къ ѣ прїимїторе де о кълтъръ маї 'налѣ, дѣкѣ есте кѣпоскѣт. Дестѣл ѣ дѣр а атинѣе пѣмаї атѣта, къ дѣ принципателе де песте Карпаці еа есте астѣзи лимба вїсерїчеї, лимба Статѣлї, лимба домпїтоаре, шї дѣ лимса челеї франѣезе поате къ ар фї шї лимба копверсаѣї, де шї пѣлѣ акѣм дѣ пѣдїне касе арістократїче, лѣвнд афаръ не сервїторї, аъ мерїтат а фї ворвїтѣ. Скопѣл меѣ пѣ есте а трата деосевїт пептръ мїжлоачеле, прїн каре с'ар пѣтѣа кълтѣва ачеастѣ лимбѣ. О асеменеа остенеалѣ о дѣкред зпшї кондеїс маї депрїнс, зпор крѣерї маї аѣерї, орї скѣрт, зпшї їнсѣ, не каре атѣт позїѣїа са маї потрївїтѣ, де зпде ар пѣтѣа прївї песте тодї ромънїї, кѣчї тодї тревъїе респектаѣї, кѣт шї маї алес дѣпреѣїзѣрїїле пропрїе дѣр їерта а се ко-

прїнде къ асеменеа обїект крїтїк. Еѣ лѣаїс асѣпрѣмї а фаче пѣмаї кътева рефлексї асѣпра поезїеї дѣ интересл зпор тїнерї дїн Трансїлванїа шї Ынгарїа, дѣспре карїї чїтїїз къ чеа маї маре възкѣрїе; къ фїїнд дѣкѣ дѣ кѣрсѣл дѣвѣѣтѣрїлор, аъ дѣчепѣт а форма соѣїетѣдї невіновате, къ скоп де а се копрїнде къ акѣм рѣсѣрїнда лїтератѣрѣ ромънеаскъ, дїнтре карїї зпшї с'аъ шї дѣдат сїре депрїндерї дѣ рѣмѣл поезїеї. Апої дѣпѣт кѣм сѣнт тїнерїї, еї авїа аѣеапѣт сѣшї ваѣт тїпѣрїте версѣрелеле сале, дѣфрѣнтѣнд не редакѣїе, кѣчї не прїнеѣе а се асемѣна дорїнѣї лор. Фрадїлор! сѣ пѣнем тѣна лѣ пепт шї сѣмѣртѣрїсїм адевѣрѣл, аъ не с'аъ пѣртат Редакторѣл ачестор фої къ пої дѣтокта ка о тамѣ дѣделеапѣт, кареа їзвїндѣшї фервїнте не фїїї сѣї, ле копѣде тоате, кѣте ле аѣлѣ къ кале? Сѣ арѣкѣм о прївїре песте фоїле трекѣте, шї оаре пѣвом аѣла тїпѣрїте поезїїле къ сѣтеле, вѣне, шї маї слѣвѣѣе фѣрѣ осевїре? Акѣм кѣнд дѣпреѣїзѣрїїле полїтїче не фак а дѣскїде овїї, кѣнд дѣла зп мїнѣт аша зїкѣнд, дѣтрѣвѣнѣат фѣрѣ економїе шї дѣделеспѣїне, не атѣрпѣ ексїстїнѣа орї неексїстїнѣа ноастрѣ полїтїкѣ пептрѣ totдеатпа, сѣ фїм шї пої тѣлѣзпїнїї къ челе че не с'аъ спѣсѣ

одатъ de кѣтре Редактор, кѣткъ поезііле
 ꙗ ꙗ вор фі пентрѣ асѣдате ꙗмаі de kondi-
 ment саѣ дресѣтѣрѣ кѣм ꙗ ꙗічет ꙗн вѣкате.

Кѣткъ тінеріі поцрїі аѣ аша таре
 плекаре спре версѣрї, пѣ тѣ тірѣ; кѣчї
 ла ачеаста се пот ꙗndemna атѣт прїп че-
 тіреа поезіілор, кѣт шї прїп ачеаа ꙗн-
 прецїѣраре, кѣ ꙗн пѣрцїіле ачестеа нїчї
 ѡн фелїѣ de веселїе, нїчї ѡн сѣнет de віо-
 рѣ пѣ се аѣде фѣрѣ de версѣрї; дар че
 версѣрї? попѣларе, фїрецїї, фѣрѣ врео ле-
 гѣтѣрѣ шѣїестрїтѣ; кѣчї капїтеле дїп ка-
 ре аѣ ешїт, ачелеа п'аѣ ꙗнвѣдат нїчї о
 логїкѣ, п'аѣ чїтїт пе Вірцїл нїчї пе Шїл-
 лер орї Гете. Кѣ тоате ачестеа аѣ ѡн
 че поетїк ꙗн сїне, че не плаче шї нѣѣ,
 шї дѣпѣ каре шѣлт пе батем капѣл, ꙗн-
 пѣꙗnd волї, ва кѣрцїї ꙗнтрецїї, шї тот пѣл
 афлѣм.

Ачї — de шї тѣ департ пѣꙗnd de
 скопѣл меѣ — ꙗнї віне а респѣnde шї
 ла ачел скрїіторїѣ цѣрман, каре пе авѣnd
 нїчї тѣкар іdée деспре ротѣн шї лімѣѣї,
 — дѣпѣ кѣм с'аѣ ꙗнтѣмплат de оѡꙗде кѣ
 тоꙗї чеї че неаѣ копїат пѣпѣ акѣма —
 аѣ стрїгат ꙗн лѣтеа таре, кѣ ротѣнїї ꙗн-
 чеп тоате версѣрїле кѣ „фрѣнѣѣ verde“,
 шї п'аѣ вѣгат de сеатѣ кѣ дѣпѣ „фрѣнѣѣ
 verde“ зрїма дескрїереа ѡнї ресвоїѣ кѣ
 тѣрчїї шї тірѣнїа че ꙗнтрепрїндеаѣ ачеїа
 кѣ партеа фетеїаскѣ:

„Естѣ ѡн аѣѣ, есте ѡн аѣѣ,
 Декѣnd саѣ дѣс Івѣрїан (Івѣраїм);
 Ел с'аѣ дѣс кѣ шѣїка веке,
 Сѣ таїе Дѣнѣреа 'н шепте,
 Ш'а венїт кѣ алта нѣѣ,
 Сѣ таїе Дѣнѣреа 'н дѣѣ.
 Чїнчї копїї кѣ чїнчї лопедїї,
 Таїе Дѣнѣреа 'н чїнчї пѣрцїї,
 Ешї Анкѣꙗ de тѣ веї.“ ш. а. ш. а.

ꙗн сѣтѣршїт кѣnd ера сѣ о треакѣ
 песте Дѣнѣре тѣркѣл, каре о рѣнїсе дїп
 стѣпїна пѣрїоцаскѣ, іатѣ чеї ꙗіче Анкѣꙗ:
 „Декѣт кѣрѣѣ Тѣрчїлор,
 Маї віне хрѣпѣ пѣцїлор.“ шї се арѣнкѣ ꙗн Дѣнѣре.

Пентрѣ попор ера дестѣл de віѣ де-
 скрїсѣ ачеастѣ фѣрѣделеѣе тѣрчеаскѣ; кѣчї
 алтфелїѣ кѣм о пѣтеа ел пѣстра, пѣпѣ
 кѣnd сѣ о авѣ шї еѣ? — Саѣ алта:

„Фрѣнѣѣ verde треї масліне,
 Ш' а сеарѣ порнїїѣ ла тіне,
 Кѣ корфїца кѣ стокїне,
 Грешїїѣ калеа, ваї de міне!
 К'а фост поаптеа 'нтѣнекоасѣ,
 Шї кѣрареа лѣнекоасѣ;
 Нїмерїїѣ ла алтѣ касѣ,
 Ындеїї фатѣ шї неастѣ ш. а. ш. а.

Че фїреск шї несіліт; тѣкар de леам
 імїта пе ачелеа дѣѣ. Алтѣл:

„Фрѣнѣѣ латѣ de пе валтѣ,
 Фостѣ'мї аѣ шї віне одатѣ;
 Дар с'а 'нторс фрѣнѣѣ пе тѣѣ (лак, валтѣ),
 Ш' ам ажѣс дестѣл de рѣѣ.“

Дар ꙗнѣ п'ам спѣс неамцѣлѣї, пентрѣ
 че ꙗнчепе ротѣнѣл цѣран — кѣчї
 літератѣл пѣ о фаче — кѣнтекѣл сѣѣ кѣ
 фрѣнѣѣ verde? Пентрѣ ка сѣ'шї ажѣте
 кѣдїнѣа ꙗн версѣл зрїтѣторїѣ, с. п. пѣ
 шїїа поетѣл цѣранѣ кѣм сѣ потрївіаскѣ
 пе Іліе ꙗн версѣл зрїтѣторїѣ, аша дар аѣ
 фост сіліт а претрїміте:

Фрѣнѣѣ verde тіліліе,
 Сѣꙗнїна пона Іліе.“

Цѣранѣл Тѣрпѣвеан, кѣм сѣ потрї-
 веаскѣ версѣл, ка сѣ deа ꙗн глас кѣ Іон
 дела Мікѣсасѣ, каре аѣ фост пѣртанш ла
 оторѣл ѡнї повїл пѣшїт „Чѣтѣѣѣ“, аша
 дар аѣ ꙗіс:

„Фрѣнѣѣ verde, тѣѣѣ deасѣ,
 Іѣон дела Нікѣсасѣ“ (ѡн сат ꙗнтре Тѣрпѣѣ).

Дакъ попоръл ш'аѣ щѣт еспрѣма prin поезіѣме саме челе попвларе, дѣкѣте cingur de фокъл чел поетѣк шѣ дн лок de фѣгѣрѣ поетѣче пресѣрате кѣ фрѣнзѣ verde, тоате sentimente саме, атѣт de дн-трѣстаре, фѣор, гроазѣ, тѣрѣне, апѣсаре, кѣт шѣ челе de вѣкѣрѣ, de amorпорочѣт, саѣ дншѣлат: кѣ кѣт ва фѣ маѣ зшор ачелора, карѣи, — авѣнд талант de поет — се щѣѣ ажѣта дн лок de фрѣнзѣ verde кѣ мѣжлоачеле че нѣ ле свѣмѣнѣстрѣ о реторѣкѣ вѣне днцелелеасѣ, о логѣкѣ адеврѣатѣ.

Дн поезіе неам депѣртат кѣ тотѣл de стрѣвѣнѣи пощрѣи Romanѣ шѣ de Елѣнѣ; кѣчѣ верѣврѣле поастре пѣлѣ акѣт сѣнт партеа чеа маѣ mare кѣдѣнѣе саѣ рѣме дѣпѣ кѣт се пѣтеск дн поезіе, каре стрѣвѣнѣлор пощрѣи леаѣ фост некѣноскѣте. А-вем днсѣ дренѣте; кѣчѣ лѣмба поастрѣ сѣфере фоарте вѣне кѣдѣнѣа, пѣ ка латѣна саѣ елѣнѣка. Ачеаста нѣ о сѣтѣѣеце шѣ ачеа днпреѣзраре, кѣ пѣлѣ акѣта про-содѣа лѣмбѣи поастре пѣ есте de овѣце ста-торнѣчѣтѣ; алѣелѣѣ се пропѣнѣце зпеле кѣвѣнте дн Romѣнѣа, кѣ тотѣл алѣелѣѣ дн Молдова шѣ іарѣш алѣелѣѣ дн Трансѣл-ванѣа шѣ Бугарѣа. Адаогѣ, кѣ чѣтѣторѣи поезіѣлор поастре — de кѣтѣва скрѣем по-пвлар, кѣчѣ алѣелѣѣ нѣчѣ кѣ нѣ ле чѣтеск — сѣнт dedaѣи пѣлѣ акѣта а кѣтѣа дн-датѣ дн ал доѣле верс кѣдѣнѣа, кареа de пѣ зрѣеазѣ, ле лапѣдѣ, кѣ кѣвѣнт, кѣ п'ар фѣ верс. Аша dar чѣне се апѣкѣ de верс, дншѣ хотѣрѣеце маѣ днпѣ чѣ фел de рѣме сѣ факѣ, вѣрѣвѣтецѣи, орѣ фетеѣецѣи? Рѣмѣ саѣ кѣдѣнѣѣ вѣрѣвѣтеаскѣ é ачеа, кареа се термѣнѣ кѣ о ворѣѣ че аре акцентѣл пе сѣлава чеа дн сѣврѣшѣт саѣ кѣт о пѣ-тѣм ѣлѣтѣм, с. п. пѣтѣнт, тѣртѣнт ш. а.;

фетеѣаскѣ дн контрѣ о пѣтѣм пе ачеа, кареа de сѣврѣшеце кѣ о ворѣѣ че аре акцентѣл пе сѣлава чеа днпѣнте de сѣврѣ-шѣт саѣ пепѣлѣтѣм, с. п. ферѣчѣре, тѣрѣре, пѣтѣ, лѣтѣ; кѣ сѣлаве шѣкѣопѣтѣнде саѣ каре аѣ топѣл пе а треѣа днпѣнте de сѣврѣ-шѣт, пѣ есте іертат а днкеѣа версѣл с. п. кѣ кѣвѣнтеле: децетѣл, мѣзелор, фѣлцерѣ ш. а. Де кѣте сѣлаве сѣ фѣе версѣл de лѣнг, пѣ вреаѣ еѣ а хотѣрѣѣ; атѣта дн-септѣезѣ шѣ рекомѣндѣ, ка днтрепѣнзѣ-торѣл сѣ зрѣеце метрѣрѣле челе маѣ овѣч-пѣте, спре пѣлдѣ чел de опѣт фетеѣецѣи шѣ шепте вѣрѣвѣтецѣи, ачестеа се пот дн-врѣста асфелѣѣ, ка сѣ батѣ днпѣтѣлеа кѣ ал треѣлеа шѣ ал доѣлеа кѣ ал пагрѣлеа, орѣ 1 кѣ ал 4леа шѣ мѣжлокѣл днпре сѣне. Алт метрѣ фоарте овѣчпѣт ла поедѣи de астѣзѣ есте чел de 12 фетеѣецѣи шѣ 11 вѣр-вѣтецѣи, 1леа кѣ ал 3леа шѣ ал 2леа кѣ ал 4леа, орѣ мѣжлокѣл кѣ кѣдѣнѣе вѣрѣвѣтецѣи. Лѣкрѣрѣ історѣче саѣ овѣчпѣт а се дескрѣе кѣ версѣрѣ de челе лѣнѣи de 16 вѣрѣвѣтецѣи. Іар ла традѣчереа поедѣлор класѣчѣ спре пѣлдѣ алѣі Вѣрѣѣлѣе, Орадѣе шѣ Овѣд ан рекомѣнда орѣ кѣрѣи днтрепѣнзѣторѣѣ, сѣ традѣкѣ кѣ версѣрѣ алѣе, саѣ de ачелеа, ла каре се пѣтѣрѣ пѣтаѣ сѣлаведе, іар кѣ-дѣнѣѣ пѣ се чере; кѣчѣ атѣнчѣ чел пѣдѣн ам пѣтеа спера о традѣчере вѣлѣ; іар de пе vom опѣнтѣ а традѣче спро пѣлдѣ пе Вѣрѣѣл дн ексаметрѣи, атѣнчѣ щѣе Дѣтпѣ-зеѣ, че скѣдѣлѣ ва ешѣ.

Ам зѣтат сѣ зѣк ла днчепѣт, кѣ вор-вѣнд шѣ рефлектѣнд еѣ асѣпра поезіѣеи поа-стре, пѣ м'ам днсѣрѣчат а дѣжѣдека шѣ талантѣл саѣ днсѣфлареа ачеа поетѣкѣ, кареа се чере дела зп поет; чѣ еѣ мѣ ам пропѣс а черчета пѣтаѣ вестѣнтѣл чел

din афаръ ал версълъ, prin зрмаре пзмай деспре калитъциле че се чер ла ачесте вор-векъ. А дѳа, къ пз ворбеск пентрѳ Ротъни де песте Карпади, чи пзмай пентрѳ чеї din Transilvania ши Ungaria.

Аша dar чеа динтъѳе калитате din афаръ ла римъ есте, съ съне ла зрмъ лп-токма, саѳ съ се потривеаскъ. Ачи пз ѳ дестъл, къ версъл чел динтъѳъ се ва сѳър-ши спре пилъ къ т, ши ал доilea iar къ т; чи се чере, ка дела силава чеа din зр-мъ акцентватъ, фиѳе въръвтеаскъ орї фе-меїаскъ, пълъ лпсѳършитъ съ фиѳе лптр'а-мъндѳбъ версърїме ачелеаш літере, къчи алфелѳъ пз ѳ римъ. С. п. скот ачи din зп верс чел възвѳъ ла редакциѳе титълат: „Кълъритъл ротънълъ“ треї строфе, зна-ълъ, дѳбъ реле:

„Neoa ninѳe, vаntа вате,
ѳи кал къ ротънън спате,
Маї кът пз звоар' аша къре —
Пе' о кале prin пъдъре—“
Bezї аша.

Іар пз:

„Ротънълъ вронет минънъ (doar minъne)
Вестмълтъл лѳї лѳнг лп лѳнъ.“

Шї лп алтъ строфъ:

„Deodatъї vine 'n кале
ѳи върват ѳте къларѳ“

Лп чеа динтъѳъ ѳ ши л сълт къ то-тъл деосевите, iar лп а дѳа л ши р пз се пот сѳѳерї. Авъл чел сѳвдїре поате ѳї чел маї вън повъдъиторїѳ лптр'ачеаста.

25 de поезїаре стаѳ ла mine пе та-съ, ши лп тоате ачестеа се афлъ маї мълте саѳ маї пѳдїне сѳвдѳерї лп контра ачестеї калитъци де къпетенїе; локъл лпсъ пз мъ ѳертъ а скоате din тоате къте зна саѳ дѳбъ

строфе. — Маї лпколо къ кът ва ѳї вер-съл маї патърал, песїліт ши маї кърат лп прївїнда къдїндеї, къ атъта есте ши маї прецъит; пїчи къ есте ѳертат поетълъї, а жертѳї въпъл лпделес ши легътъра че о пофтеѳе сїнтактика кълдїре, пзмай ка съ ватъ vine версъл ла зрмъ, с. п.

Че верс ѳ ачела Domnъл меѳ?

„Nїчї висат
Nїчї къдетат
Am къндва еѳ, zeѳ de tine.“

Аї врѳт съ лїчи: „Nїчї am висат, пїчи am къдетат къндва de tine.“

Acemenea am въгат de сеашъ, къ зпї фак авъз къ елизїле, саѳ къ щерцереа зпѳї літере, кънд чере тревъїнда. Лптр'ачеа-ста ар тревъї съ имїтъм пе латїнї, карї пзмай аколо фак елизїе, знде сѳърнѳеѳе ворва чеа dїnainte къ вокалъ орї m, ши зрмътоареа iarъш лпчене къ вокалъ. Іар пої пе овсервънд ачеаста, фачем елизїе лпдатъ че vedem, къ версъл ѳ маї лѳнг къ о силавъ, пе кътънд de ѳ вокалъ орї консѳпъ. С. п.:

„Ш' мълдъшїтоаре къвїнте“

Лп алтъ верс:

Ш' пентрѳ tine рѳгъмїнте.“

Лп амбеле версърї авеаї маї мълт къ о силавъ, ши ка съ о скоцї ла кале, аї депъртат пе і, фъръ ацї ѳї грешїт ел че-ва, фъръ а ѳї авѳт къвънт ла ачеаста ши аша версъл сѳпъ кампреа вътъмъторїѳ де такт ши де зрекї чїне ле аре.

Къ маре въкърїе възвѳъ, къ ши секъл деликат лпчене а се окъпа къ поезїї; лп-съ лпї паре рѳъ лптъѳъ, къ зпеле ш'аѳ алес зп метрѳ некъзтат, ши а дѳа, къ ре-гълеле къдїндеї саѳ а рїмеї песте тот с'аѳ пердѳт din vedere. Аша пентрѳ есемплъ:

„Че скоп авъши? че гъндимъ? нъ пот кърпиде,
Къ де поѣ ла треанга ч' ам фост, а пьтрънде.“

Кърпиде ши пьтрънде нъ се потриве-
ще, нъ'и кърпидъ; пентрѣ-къ ѣ ши і сьнт
сонъри деосевите.

„Виѣаца ч' о маї ам нъ ми се ажънѣ,
Дар ши рѣвна акъм възъ къ ми се стѣнѣ.“

Іар нъ'и кърпидъ.

Апої дн версъл титълат „Інимаре“ сьнт
рѣѣ пьтърате сілабеле; кьчї п. е. дн стро-
фа днтѣе, версъл ал доїлеа есте де 8
сілабе: „Ши орї кьт ещї тѣ де маре.“
Іар дн строфа а дѣа ачелаш верс есте де
9. Апої ачѣаста нъ се поате іерта. Ел
свѣпъ аша: „Ничї те іаѣ дн вр'о сокотїре.“
Де веї фаче елізіе дїн „дн,“ атънчї веї фї
сілітѣ а пропънціа „іаѣн,“ ла каре нъ щїѣ
че ва зіче літѣа.

Асеменеа скъдерї с'ар дккънціѣра, кьнд
пеам сілі а аскълта маї пълт кѣ зрекеа,
нъ пѣмаї а пѣтѣра пе децїте, кьчї ачѣа-
ста се пѣте грешї.

Іар чѣеалалтѣ дн версъл чѣл пѣте-
ще: „Мьнгїереа спѣранѣї дншелате,“
тѣкьнд деспре: „Граеса рег Аузонїае фї-
нес,“ днтревънцазѣ ла зртѣ сілабе шкїо-
пътънде;

„Нъ третърѣт дар де взѣтъл віжелїлор,
Къ кьнд нїчї вісѣт, лъчѣск разеле чѣрїврилор.“

Вїжелїлор, акчентѣл каде пе і,
Чѣрїврилор, „ „ „ е.

Докъ зна, кьнд фачем версѣрї аша
лзпцї, дн ачеле де овїѣе днтре дѣѣ коп-
стрѣкцїї саѣ зічѣрї е кѣ кале а днтрерѣт-
не версъл ла мїжлок, цїнд днаїнтеа окї-
лор сілаба вѣрѣѣтеаскъ, орї фемеїаскт,
прекьт ши пѣтѣрѣл лор, с. п.:

„Преспънѣцї'мї стънчї мѣте, че соарте аѣ с'ащѣте
Ачѣстеа Църї ромъне, вѣстїге 'н історїї!
Венї-ва врѣзн ѣнѣр — дїн чер — сѣ ле децѣте?
Орї къ імперїѣл сілеї леаѣ цѣрс дїн челе вїї!“

Сокотеск, къ кѣ ачѣсте пѣцїне ре-
флексїї п'ам атїнс пе пїменеа, п'ам детрас
пїтѣрѣї. Скопъл мї аѣ фост а дндрѣпта,
че е де дндрѣптат, ши прїн ачѣаста тот-
деодатѣ а дккърѣжа пе тїнерїї поцрїї, ка
зртънд пїлда чѣлор де пѣсте Карпацї, сѣ
скрїе томѣрї днтрецї де поезїї. Іар пе
Рѣдакціа ачѣстор Фої, кареа дѣпѣ кьт
зісѣїѣ маї дн сѣс, ш'аѣ декларат кьцѣтѣл
дн прївїнда ачѣствї овїект, зікьнд къ ва
маї рѣрї кѣ поезїїле, дїн каѣѣе вїнекѣвѣп-
тате, де кьтѣа лї трїмітем дїн кьнд дн
кьнд кьте врео поезїѣцѣ, сѣ нъ о свѣп-
рѣп кѣ грѣвїреа поастрѣ, кьчї еа щїе че
се потривѣше.

And. Мърѣманѣ.

DOMNЪЛЕ РЕДАКТОР!

М'ам днцїнцат дїн Газѣта Домнїѣ
таѣ сьнт Nr. 45, къ преосфїндїтѣл по-
стрѣ мїтрополїт ал Молдавіѣї, прїн кана-
лѣл лецѣтїѣв аѣ стѣвїліт атѣт ешїреа прїн
лѣтѣе а кълъгрїцїлор дїн совоареле мо-
нахїчѣщїї, — сьнт кѣвїнте а'шї прїїтї де-
ла рѣденїї трѣвѣїтоареле днлеснїрї де ванї
ши продѣкѣтѣрї че сьнт датѣрї але трїї-
мете, — кѣт ши мерѣереа тїнерїлор хол-
теї пе ла монастїрїле де кълъгрїѣе спре
днкїнаре, ши фоарте м'ам вѣкѣрат де аст-
фелїѣ де днгрїжїрї архїпѣсторѣщїї че фѣ-
птѣеск спре днфрѣднареа некѣвїнцѣлор ши
днтемеїереа моралълѣї крѣщїнеск дн се-
кѣл фѣтѣеск а тартеї поастрѣ чѣї кълъ-

гърещѣ. Дар дѣсъ шѣ маї тѣлт м'ашъ вѣ-
кѣра, дакъ преосвѣщѣеа са пѣ ш'аръ вѣта
шѣ de сѣрѣмѣнеа поастрѣ а кѣлѣгѣрѣмор
de прѣп монастерѣ шѣ скѣтѣрѣ дѣкѣпате шѣ
недѣкѣпате, кѣновѣ шѣ полѣтѣ: ка прекѣмъ
аѣ стѣвлѣит ешѣреа кѣлѣгѣрѣделор прѣп лѣ-
те, аша съ опрѣаскъ шѣ плѣмѣгѣрѣле лор
не ла монастерѣ, скѣтѣрѣ шѣ метоаче de
кѣлѣгѣрѣ; шѣ прекѣмъ аѣ опрѣт мерѣереа
тѣнерѣмор холтеї не ла монастерѣле de
кѣлѣгѣрѣде, спре дѣкѣпаре саѣ спре пѣ-
тѣре, аша съ стѣвлѣаскъ шѣ плѣмѣгѣрѣле
кѣлѣгѣрѣмор не ла монастерѣ, скѣтѣрѣ шѣ
метоаче de маїче; кѣчѣ алѣелѣхъ хоѣлѣ
dѣп касъ маї маре фѣртѣшагъ фаче декѣт
чел dѣп афарѣ.

De ачѣеа дар те рогъ Домнѣле! Фѣ
вѣпѣтате шѣ пѣвлѣкъ скрѣсоареа ачѣаста
дѣп врепѣл dѣп Нѣмерѣй Фоїлоръ Домнѣї
тале: доарѣ кѣтѣва авѣндъ чѣнева тѣрекѣ de
авѣт дѣмѣ ва прѣчене дѣрѣереа шѣ кѣпѣл.
Кѣ се тѣ ваїет ѣгѣменѣлѣї саѣ старѣдѣлѣї,
орѣ дѣховнѣкѣлѣї саѣ іконотѣлѣї, шѣїѣ преа
вѣне кѣ пѣ мѣ се аѣд ахѣрѣле; фѣїндъ кѣ
сѣїнѣїеа лор вѣрѣїндъ dѣп тѣнерѣде патѣмѣле
сѣфлетѣщѣ шѣ звѣрѣгѣрѣле тѣрѣпѣїї, акѣмъ
пѣтѣкъ пѣсѣндѣлѣ de тѣрѣп, аѣ тотъ дрепѣлѣ
а се прѣжѣмѣла маї тотѣеаѣна кѣ сѣїнтѣле
маїче шѣ кѣ пѣкѣтѣоаселе Madame.

Іарѣ еѣ вѣет ка пѣкѣтѣе шѣ прѣїетен
ал патѣреї, пѣ тѣ дѣкѣред а пѣрта шарпеле
дѣп сѣпѣмѣї шѣ съ пѣ тѣ отрѣвѣескъ, саѣ а тѣ
атѣнѣе de стоалѣ шѣ съ пѣ тѣ тѣжѣескъ,
орѣ а кѣлка не кѣрѣвѣї шѣ съ пѣ тѣ пѣжѣ-
жолескъ, чѣ маї вѣне пѣчѣ се вѣдъ пѣчѣ се фѣїѣ
вѣзѣт, кѣ аша поате м'ашъ фолосѣ de фавѣ-
ла вѣлпѣї, кѣндъ шѣаѣ лѣат рѣтѣасъ вѣп дѣла
лѣп, іарѣ алѣїнѣтрѣлеа патѣра пѣ вреа съ
шѣїе de хѣїне пѣгѣре шѣ de фѣгѣдѣїнѣїї не

дѣплѣїте, кѣ каре се парѣосѣескъ кѣїле іа-
дѣлѣї. . . Апѣл 1844. Іѣнѣїе 10.

Ѣп кѣлѣгѣрѣ dѣнѣтрѣо тѣлѣстѣре de сѣпѣт Карпѣїї.

ЧЕї ТРЕї ПРИЕТЕНї.

Апологъ de Херѣдер.

Ѣп om аѣеа треї прѣїетенї: дої dѣнѣтрѣа-
чѣщѣїа дѣї ераѣ преа скѣмпѣї; чел d'ал треї-
леа дѣї ера пѣдѣферѣнт, кѣ тоате кѣ ачѣаста
аѣеа пѣнѣтрѣ дѣкѣпѣл о драгостѣ сѣпѣчерѣ.
Дѣнѣтрѣо зѣ омѣл фѣї кѣїемат ла жѣдѣкатѣ, вѣ-
де фѣсѣсе акѣзат а фѣї сѣвѣжрѣшѣїт о маре
крѣмѣ, de шѣ дѣнѣтрѣадѣвѣр ел ера кѣ тотѣл
пѣвѣїноват. — Чѣїне dѣнѣтрѣе вої, зѣїсе ел, чѣїне
воѣнѣе съ мѣарѣгѣ кѣ мѣїне шѣ съ тѣртѣгѣрѣ-
сеаскъ дѣп фаворѣл мѣѣ? кѣчѣї о пѣагрѣ
пѣжрѣ м' а ісѣвѣт адѣпѣ, шѣ рѣцѣле есте
дѣпѣзрѣїат асѣпѣрѣїї.

Чел d'дѣнѣтѣїї dѣп прѣїетенїї сѣї се екѣкѣ-
зѣї дѣдатѣ кѣ пѣ поате сѣїл дѣпсѣоѣеаскъ,
опрѣїт фѣїндъ de оаре-каре тѣрѣвѣїнѣе. Чел
d'ал доїлеа дѣї зрѣмѣ пѣлѣ ла порѣїїе па-
латѣлѣї дрепѣтѣїїї; аколо се опрѣї шѣ се дѣп-
тѣрѣпѣ, тѣмѣндѣсѣ de тѣжнѣїа жѣдѣкѣтѣорѣлѣї.

Чел d'ал треїлеа, дѣп каре пѣдѣжѣдѣїсе
маї пѣзѣїп, інѣтрѣ, ворѣї дѣп фаворѣл лѣї,
шѣ тѣртѣрѣїсѣї дѣспре а лѣї пѣвѣїновѣїїе кѣ
атѣта копѣїкѣїе, дѣпѣкѣт жѣдѣкѣтѣорѣлѣї дѣї
дѣте словозѣнѣїа, ерѣтѣндѣїл шѣ рѣспѣлѣ-
тѣндѣїл.

Омѣл аре треї прѣїетенїї дѣнѣтрѣастѣ лѣ-
те: кѣмъ се поартѣ сѣї дѣп чѣеасѣл торѣїї,
кѣндъ Дѣтѣнезѣї дѣп кѣїатѣ дѣпѣїнѣтеа тѣрѣвѣ-
палѣлѣї сѣїѣ? Аѣереа, прѣїетенѣл сѣїѣ чел
маї скѣмп, есте чел d'дѣнѣтѣїї чѣїл пѣрѣсеїнѣе
шѣ пѣ мерѣе кѣ дѣкѣпѣл. Рѣдѣле шѣ прѣїе-

тепії съї лл зрмеазъ пѣпъ ла порціле
мортѣтѣлѣи ші се латорп лл лѣкашѣрїле
лор. Ал треїлеа, ла каре ел а гѣндїт маї
пѣдїп лл вїадѣ, сънт фаптеле саме челе
вѣне: пѣмаї еле лл ллсоцеск пѣпъ ла тро-
пѣл жѣдекѣторѣлѣї; еле мерг ллпайте де
дѣпсел, ворбеск лл фаворѣл лѣї, ші лї
кѣщїгѣ мїлѣ шї хар.

Trad. de A. Zane.

КЪМАША ФЕРІЧТЪЛѢИ. (1843.)

Аскѣлѣтѣ, Ллпѣрате, кѣ тѣлѣ та рѣвдаре,
Сѣщї дѣм о сокотеалѣ де греао 'псѣрчїпаре,
Че тѣ нѣ аї рѣндїт.
Ам фост трїмїшї де тїне, епрѣ а воале'щї вїнде-
каре

Сѣ щї кѣтпѣрѣм кѣмаша ачелѣї ом шї каре
Лл лѣме 'ї ферїчїт.

Дорїнд сѣщї фачем слѣжѣв шї с' афлї лекѣїре,
Ѣтвларѣм претѣтїндіп', кѣтѣнд кѣ ллгрїжіре
Кѣмаша чѣ аї дорїт.

Дар ллсѣ асѣ лѣме е хаос де дорїре
Шї 'н трѣпса нїменї нѣ е сѣ п'аївѣ врѣо тѣхпїре,
Сѣ фїе ферїчїт.

Гѣсїрѣм пе зп тѣпѣр, фрѣтос, кѣ вогѣдїе,
Дар ллсѣ врѣнд сѣ аївѣ шї вѣнѣ о содїе,
Ера непорочїт.

Колеа пѣлпѣеа зп татѣ пе фїѣсо че тѣрїсе
Шї ічї жѣлеа зп алѣл кѣ фїї нѣ довѣндїсе
Шї нѣ е ферїчїт.

Дореа зп алѣл тропѣл, шї алѣл че 'л авѣсе
Шї цара 'шї жѣфѣїсе, ла алдї о вѣндѣсе
Пѣлпѣеа кѣ 'л аѣ голїт.

Ѣп алѣл фрѣтѣсеца, зп алѣл поезїа,
Ѣп алѣл сѣпѣтатѣа; зп алѣл вогѣдїа,
Шї нїмїшї ферїчїт!

Кредеам кѣ щїї товарѣшї, пѣтрѣшїї тодї де
тѣхпїре,
Кѣ нѣ се афлѣ 'н лѣме врѣп ом лл ферїчїре

Шї ещї пелекѣїт;

Дар ллсѣ дїптр'о вале мергѣнд пої азїрїтм
Де вѣчѣм о кѣнтаре, шї 'ндатѣ 'пѣтѣрѣрїрїтм
Д' асѣ сѣнет ферїчїт!

Аколо адергарѣм. О чер! че фрѣтѣсеце!
Тречеа зп рѣж прїп трѣпса к' зп тѣрѣтѣр де
вѣлндѣе

Ѣшор шї лїнїщїт;

Пѣдѣеа о тѣрїтѣ начпїк, прїпѣатѣ прїп вѣлчеле
Шї 'п флорї кѣлкат пѣсторѣл лл аскѣлѣта шї еле
Зїкѣнд: е ферїчїт!

„Пѣстор,“ пої лї зїсерѣм, „трѣещї лл сѣрѣчїе,
Щї е тѣрѣта фоарте мїкѣ, сѣщї дѣм дар вогѣдїе
Ачїлеа ам венїт.

Кѣ пої вїп ла 'пѣпратѣ, ел ва ка асѣдѣатѣ
Сѣртанѣл шї сѣракѣл, авѣндѣл ка и' зп татѣ,
Сѣ фїе ферїчїт.“

„„Трѣїаскѣ Ллпѣратѣ! еѣ нѣ ам трѣвѣнїщї,
Богат сѣнт кѣ асѣ тѣрѣтѣ шї 'н асѣ лѣкѣнїщї
Сѣнт фоарте тѣлѣдѣтїт;

Ізѣсѣкѣ дѣтпѣзеїреа, шї зп кѣїне тѣ ізѣеце,
Мѣданѣ асѣ апѣ, о тѣрїтѣ тѣ хрѣпѣеце,
Шї сѣнт преа ферїчїт.““ —

— „Кѣрѣнд, кѣрѣнд кѣмаша, кѣ воала тѣ трѣ-
дѣеце!

Сѣ 'тѣрак кѣрѣнд кѣмаша, о! фрате, те грѣеце,
Кѣ сѣнт преа кїнѣїт!“ —

— Ллщї спѣнет, Ллпѣрате, кѣ маре ллтрїстаре,
Кѣ п'аре нїчї кѣтѣашѣ пе дѣпсел омѣл, каре
Се афлѣ ферїчїт!

К. А. Росетї.

БѢКѢЩї ДИН СКРІЕРІЛЕ МАРЕЛѢИ ФРІДЕРІК.

„Пѣзїреа лецїлор есте сїпгѣрѣл кѣвѣнт
(ratio), каре фѣкѣ пе оаменї а пѣне асѣ-
прѣшї домпїторї; кѣчї ачеста есте аде-
вѣратѣл ісвор ал сѣверанїчѣдїеї.“

„Есте чеа маї маре непорочїре, кѣнд
се афлѣ оаменї рѣї карїї воїеск а ллкре-

dinca pe domnitorîi, kâmk' interesul s'ă
s'ar deosebi de al s'ăvîșilor s'ă; at'nci
ačela f'ăr s'ă s'ăie pentr'ă ce, se face
d'șmanul popoar'lor sale.“

„Prințul al k'rb'i kap' Ńi inim'ă é la
lokul lor, d'și va sokoti toate spesela
sale spre folosul k'at se poate mai mare
a popoar'lor sale.“

„Marea t'ăiestrie a ar'nik'rei de kon-
triv'ăie s'ă d'nr'ă a o d'np'r'di aša, ka
t'ăldimea s'ă p'ăie ap'sat'ă.“

„Adev'rata bog'ăie a d'brei s'ă d'nr-
tr'ă l'ăkrarea p'ănt'ăl'i.“

„Favr'čele Ńi negođu s'ănt zn
p'nt d'ncem'tor'i. Цара d' karera bilan-
đul neg'ătoresk s'ă r'ă, d'k'at imp'orta-
đua este mai mare dek'at esport'ăia, perde
din an d' an Ńčl. Ńčl.“

„Administrația d'rep't'ăiei, finansela,
polit'ika, ost'ănia p'ă é d'ndoi'al' k' d'nf'rm-
sečeaz' pe čei de fam'ilie mare; dak' d'p-
s'ă pașčerea ar k'mp'ni mai t'ălt dek'at
merit'ul, at'nci Statul ačela ar trev'i
s'ă ap'ie.“

„Ačee a che p'ăim popor, este partea
čea mai p'ăteroas' Ńi mai respektabil' d'p
sočietate.“

„Nim'ni p'ă s'ăz' p'ăsk'at, spre a fi Ńkla-
v'ă sem'v'ăl'i s'ă.“

„Ačea relice este čea mai v'ănt', karera
d'ndrap't'ă mai t'ălt moralitatea Ńi ka-
rea pe oame'ni d'ă face mai v'ănt'i Ńi mai
virt'ozni.“

„Толеранца (сф'еринца znopa k'atr'ă
alđu) este at'at de folositoare, d'k'at ea
face poročirea ačelor State, d'p karera é
d'ntrod'čs'ă.“

„Р'ăвна чеа фаризаик' de relice este
zn tiran, karera despoporeaz'ă d'br'ime, iar
tolеранца é o mam'ă tin'tr'ă, karera pe ače-
leаш le p'ăzeče Ńi le ad'če la d'p'lorire.“

„Nič'i o relice p'ă este, karera d'p pri-
vinđu moral'ăl'i (f'antelor v'ăne) s'ă se
deosiv'ias'ă tare zn de k'atr'ă alta; prin
črtare g'berv'ăl'i d'ă poate p'ăsa d'nt'r'ă
k'ip de toate Ńi ačesta trev'e s'ă lasela
fi'ensk'rb'ia voie lib'er'ă de a'și aleče kalea
pe karera v're s'ă mearg'ă la čer'ă. S'ă fie
čet'ădean v'ănt', at'ăta é tot če poate че-
re g'berv'ăl' dela om.“

„Крещ'ереа tin'erimei este zn din
čele mai d'ncem'ătoare l'ăkr'ări pentr'ă zn
g'berv'ă v'ănt'. Adev'rata fer'ičire a Stat'ăl'i,
folosul Ńi t'ărirea l'ă pretind', ka popo-
r'ă s'ă ia d'v'ădečtr'ă Ńi k'ălt'ăr'ă k'at se
poate mai v'ănt'ă.“

„Философия este Прометей, karera ač'
ad'č l'ătina čereas'ă pe p'ănt'ănt', pentr'ă
ka s'ă скаpe popor'ă de p'rej'dečele Ńi
r'ăt'ăčir'ime l'ă.“

„Domnitor'ul trev'e s'ă respektaze
op'inia p'ăbl'ik'ă.“

„Газетелор, dak'ă v'ret'ă s'ă fie inte-
resante, p'ă trev'e s'ăle fačem sil'ă.“

Л и т е р а р .

K'rier'ul rom'nesk pe d'nciind'ă, k'ă
peste k'ăr'ănd va eși de s'ănt tin'ar tra-
d'k'đua l'ă Belicarie dela Marmontel l'ă-
krat'ă de Demosela Mari'ăr. Marmon-
tel ač' sk'ric pentr'ă v'ărvadi de Stat. —